

Regeringens finanslovsforslag for 2011

Præsentationen af regeringens finanslovsforslag for 2011 kan meget nemt forveksles med et valgkampsoplæg. Publikationen "Ansvarlighed og varig velfærd – finanslovsforslaget for 2011" udlægger således den samlede fornuft og nødvendighed af regeringens samlede reformer af den offentlige sektor, af aftalerne med kommunerne og regionerne, de nye indsatsområder inden for sundhed og sygehuse samt hele genopretningsplanen fra foråret. De præsenteres i en helhed som et samlet nødvendigt svar på udfordringerne for dansk økonomi og for den offentlige sektors fremtid.

Læsningen er ikke uinteressant, fordi den giver et samlet billede af alle større politikområder – selvfølgelig udelukkende set i regerings optik – men hvad nyheder angår, er der ikke mange ekstra kalorier at hente for de parter, der i forvejen er opdateret på regeringens generelle økonomiske politik og de enkelte områder.

Regeringens finanslovsforslag summer op i et samlet underskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget på næsten 52 mia. kr. i 2011, og der påregnes et offentligt underskud på ca. 4 pct. af BNP. Dette skal sammenholdes med, at vi så sent som i 2008 havde et overskud på de offentlige finanser på 3,5 pct. af BNP.

Uddannelsesområdet

På uddannelsesområdet er kun to ting umiddelbart værd af fremhæve. For det første fortsætter grønthøsterbesparelsen på de to pct. ufortrødent, og det sætter desværre sidste års løft af taxameterbevillingerne på humaniora og samfundsvidenskaberne i et trist fremadrettet perspektiv. Med andre ord er der i den grad brug for at etablere et nyt aftalegrundlag for en forsvarlig økonomi for universitetsuddannelserne mv. – ikke mindst set i lyset af forventningerne til øget optag, som i sig selv kan begrunde en ny finansiering af uddannelsesinstitutionernes rammer, infrastruktur og lærerkræfter. For det andet omtaler finanslovspublikationerne den snarest forventede SU-reform. Formuleringen er, at man ønsker at sænke gennemsnitsalderen for afslutning af en videregående uddannelse. Mest realistisk indebærer denne formulering nok et udspil om fjernelse af det såkaldte fjumreår. Derudover er det desværre ikke urealistisk at forvente et forslag om, at der alene er egentlig SU på bachelordelen af de lange videregående uddannelser.

Regeringen prøver at dagsordensætte et akut behov for fortsat at stramme tidspunkterne for studiestart og studeafslutning bl.a. ud fra en argumentation om at den tidligere indførte faktor 1,08 på karaktergennemsnittet ikke i tilstrækkelig grad har opfyldt sit formål om at få de unge til at starte tidligere på uddannelsen. AC vil i de kommende uger fremlægge dokumentation for, at indførelsen af faktor 1,08 har medvirket synligt til tidligere studiestart for de unge, der begynder på deres første

videregående uddannelse. Den dokumentation kan forhåbentlig modvirke kommende propaganda om nødvendigheden af yderligere stramninger med hensyn til tidlig studiestart.

Universitets- og forskningsområdet

På universitets- og forskningsområdet er finanslovsudspillet stort set som forventet: Regeringens udspil er som tidligere udmeldt, at reserver fra globaliseringspuljen på 1,4 mia. kr. for 2011 kan fordeles i forbindelse med de årlige globaliseringsforhandlinger – og derudover er der også reserver på 1,6 mia. kr. for 2012, hvoraf nogle også vil kunne fordeles i forbindelse med dette års forhandlinger.

Derudover bringer regeringen en mindre del af forskningsreserven på § 35 (placert i Finansministeriet) i spil i forhold til årets forhandlinger, nemlig 108 mio. kr. for 2011 og 48 mio. kr. for 2012. Det er dog langt fra alle de midler, som findes i denne forskningsreserve.

Endelig melder regeringen også ud, at selv om aftalerne om globaliseringspuljen kun løber til og med 2012, så afsættes der midler svarende til størrelsen på globaliseringsmidlerne også for 2013 og 2014 på hhv. 4,0 mia. kr. og 4,2 mia. kr.

På papiret overfører regeringen således midler fra § 35 på i alt 1,1 mia. kr. i årene 2011, 2012, 2013 og 2014. Men i realiteten er der blot tale om at fylde globaliseringspuljen – og videreførelsen af den i 2013 og 2014 – op, så der fortsat anvendes 1 pct. af BNP – og kun 1. pct. af BNP.

Forsøget på at give indtryk af nye bevillinger på området er således mestendels blændværk. Kampen om de knappe ressourcer til forskning og innovation er fuldstændig uændret i forhold til den analyse, som AC formidlede i forbindelse med regeringens præsentation af regeringens genopretningsplan i foråret.

Når alt kommer til alt er der i regeringens rammer for 2011 til 2014 ikke plads til at forøge aktivitetsniveauet. Realistisk set vil en række forskningsinstitutioner og hovedområdet tværtimod komme til at opleve en væsentlig strammere økonomi – selvfølgelig afhængig af, hvordan man vælger at fordele midlerne i globaliseringspuljen mellem de forskellige aktivitetsområder.

Forhandlingerne om den præcise fordeling af globaliseringspuljen foregår først til oktober- november, og først i den forbindelse ser vi regeringens præcise forslag til, hvordan globaliseringsmidlerne skal fordeles. På nuværende tidspunkt er udmeldingen blot, at regeringen foreslår, at midlerne anvendes til initiativer, der styrker de danske universiteters forskning, herunder internationalisering, samt til forskning, udvikling og demonstration på klima- og energiområdet. Derudover vil regeringen afsætte midler til Grundforskningsfonden, Højteknologifonden og en ny matchfond, som skal gøre det muligt at belønne universiteter og forskningsinstitutioner, der formår at tiltrække nye forskningspenge fra virksomheder, fonde og privatpersoner.

Både politisk og budgetteknisk er der hvad forskningsmidlerne angår tale om et meget komplekst billede med en række forskellige kategorier af midler. AC vil derfor på nuværende tidspunkt henvise til AC's indlæg på Altinget i dag, som redegør nærmere for situationen og giver et bud på, hvordan man på kort og langt sigt bør øge ambitionerne på globaliseringsområderne for at skabe øget vækst. [se vedhæftede fil].

AC vil i den kommende uge analysere finanslovsforslaget nærmere og udsende yderligere skriftligt materiale efter behov.

Yderligere information om finanslovsforslaget:

Afdelingschef Niels Lykke Jensen, tlf. 22 49 58 69

Chefkonsulent Karen Skytte, tlf. 22 49 58 65